

Publieke Sector

Aansprakelijkheid

Algemene voorwaarden

verzekeringen /
anders bekeken

OVERZICHT

DEFINITIES

TITEL I - VOORWAARDEN EIGEN AAN DE BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID VAN PUBLIEKE ADMINISTRATIES EN INSTELLINGEN

- Artikel 1 - Voorwerp van de dekking
- Artikel 2 - Bijzondere dekkingen
- Artikel 3 - Facultatieve uitbreidingen
- Artikel 4 - Toevertrouwde goederen
- Artikel 5 - Verzekeringsgebied
- Artikel 6 - Dekkingstermijn
- Artikel 7 - Uitsluitingen
- Artikel 8 - Verzekeringssommen en verbintenisgrenzen

TITEL II - ADMINISTRatieve BEPALINGEN

A. Verzekerd risico

- Artikel 9 - Mededeling van het risico
- Artikel 10 - Vermindering van het risico
- Artikel 11 - Verzwaring van het risico

B. Premie

- Artikel 12 - Betaling
- Artikel 13 - Berekeningswijze
- Artikel 14 - Dekkingstermijn
- Artikel 15 - Niet-betaling van de premie
- Artikel 16 - Controle
- Artikel 17 - Herziening

C. Duur en opzegging van de overeenkomst

- Artikel 18 - Duur
- Artikel 19 - Bijzondere gevallen
- Artikel 20 - Opzegging

D. Schadegevallen

- Artikel 21 - Verplichtingen van de verzekerde
- Artikel 22 - Leiding van het geschil
- Artikel 23 - Preventie en controle
- Artikel 24 - Indeplaatsstelling

E. Algemeenheden

- Artikel 25 - Kosten en interesten
- Artikel 26 - Bijzonderheden
- Artikel 27 - Adres en briefwisseling

TITEL III - RECHTSBIJSTAND

- Artikel 1 - Voorwerp van de dekking
- Artikel 2 - Prioriteitsregel en eenheid van schadegeval
- Artikel 3 - Verzekeringsgebied
- Artikel 4 - Dekkingsperiode
- Artikel 5 - Gedekte bedragen
- Artikel 6 - Vrije keuze van expert
- Artikel 7 - Vrije keuze van advocaat
- Artikel 8 - Objectiviteitsclausule
- Artikel 9 - Borgtocht
- Artikel 10 - Insolventie
- Artikel 11 - Indeplaatsstelling
- Artikel 12 - Verjaring
- Artikel 13 - Administratieve bepalingen

TITEL IV	-	BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST VAN DE ORGANISATIE UIT HOOFDE VAN HAAR VRIJWILLIGERS (Wet van 3 juli 2005)
----------	---	---

- Artikel 1 - Voorwerp van de dekking
- Artikel 2 - Gedekte bedragen
- Artikel 3 - Verzekeringsgebied
- Artikel 4 - Dekkingsperiode
- Artikel 5 - Uitsluitingen
- Artikel 6 - Recht van de benadeelde derden
- Artikel 7 - Verhaal
- Artikel 8 - Administratieve bepalingen

DEFINITIES

Voor de interpretatie van het contract staan hieronder de definities van bepaalde woorden gegroepeerd. Ze zijn alfabetisch gerangschikt en staan in de tekst van deze algemene voorwaarden in het **vet** gedrukt.

DERDEN

A. Verzekering Burgerrechtelijke aansprakelijkheid van publieke administraties en instellingen

Iedere andere natuurlijke of rechtspersoon dan de **verzekeringnemer**.

De andere **verzekerden** dan de **verzekeringnemer** worden onderling echter wel als derden beschouwd evenals ten opzichte van de **verzekeringnemer**.

B. Verzekering Rechtsbijstand

Iedere andere natuurlijke of rechtspersoon dan de **verzekeringnemer**.

De andere **verzekerden** dan de **verzekeringnemer** worden onderling echter wel als derden beschouwd evenals ten opzichte van de **verzekeringnemer**.

C. Verzekering Burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst van de organisatie uit hoofde van haar vrijwilligers

Iedere andere persoon dan de **verzekerde**.

Overeenkomstig artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, zal de **vrijwilliger** die zichzelf schade toebrengt, nooit beschouwd worden als derde.

EIGEN RISICO

Aandeel, bepaald in de bijzondere voorwaarden, dat ten laste van de **verzekerde** blijft bij een schadegeval.

LAR

LAR N.V., schaderegelingskantoor voor de tak « Rechtsbijstand » (branche 17) – Maatschappelijke zetel: Troonstraat 1, B-1000 Brussel (België) – Internet : www.lar.be – Tel.: 02 678 55 50 – e-mail: lar@lar.be – KBO nr. : BTW BE 0403.250.774 RPR Brussel.

LETSELSCHADE

Iedere aantasting van de lichamelijke gaafheid en de geldelijke of morele gevolgen ervan.

MAATSCHAPPIJ

AXA Belgium N.V., verzekeringsonderneming toegelaten onder het nummer 0039 om de takken leven en niet-leven te beoefenen (K.B. 04-07-1979, B.S. 14-07-1979) – Maatschappelijke zetel: Vorstlaan 25, B-1170 Brussel (België) – Website: www.axa.be – Tel.: 02 678 61 11 – Fax: 02 678 90 90 – KBO nr.: BTW BE 0404.483.367 RPR Brussel.

ONGEVAL

Een plotselinge gebeurtenis die voor de **verzekerde** onopzettelijk en onvoorzienbaar is.

ONSTOFFELIJKE SCHADE

Iedere schade die geen **letselschade** of **zaakschade** is.

ONSTOFFELIJKE SCHADE DIE GEVOLGSCHADE IS

Iedere schade die geen **letselschade** of **zaakschade** is en die het gevolg is van gedekte **letselschade** of **zaakschade**.

ONSTOFFELIJKE SCHADE DIE GEEN GEVOLGSCHADE IS

De zogenaamde “zuiver onstoffelijke” schade die niet het gevolg is van **letselschade** of **zaakschade**.

ORGANISATIE

Iedere feitelijke vereniging of private of publieke rechtspersoon zonder winstoogmerk die werkt met **vrijwilligers**, waarbij onder feitelijke vereniging wordt verstaan iedere vereniging zonder rechtspersoonlijkheid van twee of meer personen die in onderling overleg een activiteit organiseren met het oog op de verwezenlijking van een onbaatzuchtige doelstelling, met uitsluiting van enige winstverdeling onder haar leden en bestuurders, en die een rechtstreekse controle uitoefenen op de werking van de vereniging.

REDDINGSKOSTEN

De kosten die voortvloeien uit:

- de maatregelen die de **maatschappij** heeft gevraagd om de gevolgen van het schadegeval te voorkomen of te beperken
- de redelijke maatregelen die de **verzekerde** uit eigen beweging heeft genomen om het schadegeval te voorkomen of om de gevolgen ervan te voorkomen of te beperken, op voorwaarde dat die maatregelen dringend waren, dat wil zeggen dat de **verzekerde** onverwijld de maatregelen heeft moeten nemen en niet in de mogelijkheid was om eerst de **maatschappij** te verwittigen en haar akkoord te vragen, zonder haar belangen te schaden.

Als het gaat om maatregelen om een schadegeval te voorkomen, moet er bovendien dreigend gevaar zijn, dat wil zeggen dat als men de maatregelen niet zou nemen, er onmiddellijk en zeker een schadegeval zal ontstaan.

TERRORISME

Een clandestien georganiseerde actie of dreiging van actie met ideologische, politieke, etnische of religieuze bedoelingen, individueel of door een groep uitgevoerd, waarbij geweld wordt gepleegd op personen of de economische waarde van een materieel of immaterieel goed geheel of gedeeltelijk wordt vernield, ofwel om indruk te maken op het publiek, een klimaat van onveiligheid te scheppen of de autoriteiten onder druk te zetten, ofwel om het verkeer of de normale werking van een dienst of een onderneming te belemmeren.

VERONTREINIGING

De verslechtering, door wijziging van de bestaande kenmerken, van de kwaliteit van de atmosfeer, het water, de grond door het inbrengen of verwijderen van substanties of energie.

VERZEKERDE

A. Verzekering Burgerrechtelijke aansprakelijkheid van publieke administraties en instellingen

- de **verzekeringnemer**, zijn organen in de uitoefening van hun mandaat, zijn aangestelden in de uitoefening van hun functies
- het personeel dat aan de **verzekeringnemer** wordt uitgeleend

- iedere persoon, bezoldigd of niet, die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer** in het gedrang kan brengen (bijvoorbeeld de uitzendkrachten, de werklozen die door de **verzekeringnemer** tewerkgesteld worden onder welke vorm dan ook, de kandidaten die aan aanwervingsproeven deelnemen, ...).

B. Verzekering Rechtsbijstand

- de **verzekeringnemer**, zijn organen in de uitoefening van hun mandaat, zijn aangestelden in de uitoefening van hun functies
- het personeel dat aan de **verzekeringnemer** wordt uitgeleend
- iedere persoon, bezoldigd of niet, die de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer** in het gedrang kan brengen (bijvoorbeeld de uitzendkrachten, de werklozen die door de **verzekeringnemer** tewerkgesteld worden onder welke vorm dan ook, de kandidaten die aan aanwervingsproeven deelnemen, ...).

C. Verzekering Burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst van de organisatie uit hoofde van haar vrijwilligers

De **verzekeringnemer**, iedere persoon die als **verzekerde** is aangeduid in de bijzondere voorwaarden van de overeenkomst, als burgerrechtelijk aansprakelijke **organisatie** voor de schade veroorzaakt door de **vrijwilligers**, waarop hij (of desgevallend de feitelijke verenigingen, afdelingen van de **verzekeringnemer**, aangeduid in de bijzondere voorwaarden van de overeenkomst) een beroep heeft gedaan bij toepassing van artikel 5 van de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van **vrijwilligers**.

VERZEKERINGNEMER

De openbare administratie of instelling, aangeduid in de bijzondere voorwaarden.

VRIJWILLIGER

Natuurlijke persoon die een activiteit van **vrijwilligerswerk** uitoefent en op wie een **organisatie** beroep doet.

VRIJWILLIGERSWERK

Iedere activiteit:

- a) die onbezoldigd en onverplicht wordt verricht
- b) die verricht wordt ten gunste van één of meer personen, andere dan degene die de activiteit verricht, van een groep of **organisatie** of van de samenleving als geheel
- c) die georganiseerd wordt door een **organisatie** anders dan het familie- of privéverband van degene die de activiteit verricht
- d) en die niet door dezelfde persoon en voor dezelfde **organisatie** wordt verricht in het kader van een arbeidsovereenkomst, een dienstencontract of een statutaire aanstelling.

Het gedekte vrijwilligerswerk is datgene dat verricht wordt op het Belgisch grondgebied, alsook het vrijwilligerswerk dat daarbuiten wordt verricht, maar dat georganiseerd wordt vanuit België, op voorwaarde dat de **vrijwilliger** zijn hoofdverblijfplaats heeft in België.

ZAAKSCHADE

Beschadiging, vernieling of verlies van zaken.

TITEL I	-	VOORWAARDEN EIGEN AAN DE BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID VAN PUBLIEKE ADMINISTRATIES EN INSTELLINGEN
---------	---	--

Artikel 1 - VOORWERP VAN DE DEKKING

1.1. Rechtsgronden – Gedekte activiteiten

- 1.1.1. De **maatschappij** verzekert de burgerrechtelijke aansprakelijkheid die de **verzekerde** kan oplopen in het kader van zijn opdracht in openbare dienst voor schade veroorzaakt aan **derden** ten bedrage van de sommen bepaald in de bijzondere voorwaarden.
- 1.1.2. De **maatschappij** verzekert de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de organen van de **verzekeringnemer**, voor de fouten gemaakt in het kader van hun activiteiten en waarvoor ze persoonlijk aansprakelijk zijn.
- 1.1.3. De dekking wordt verleend binnen de perken van de wetsbepalingen over burgerrechtelijke aansprakelijkheid, zonder dat de **maatschappij** kan gehouden worden tot een ruimere vergoeding ten gevolge van bijzondere verbintenissen die de **verzekerden** hebben aangegaan.
- 1.1.4. De dekking van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst die de **verzekerde** oploopt wegens schade die aan **derden** wordt veroorzaakt door de **vrijwilligers** waarop hij een beroep heeft gedaan, in de uitoefening van hun **vrijwilligerswerk** en dit overeenkomstig de wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van de vrijwilligers, wordt geregeld door de specifieke bepalingen in Titel IV.

1.2. Gedekte schade

- 1.2.1. **Letselschade** en **zaakschade** zijn gedekt.
- 1.2.2. De in de bijzondere voorwaarden bedongen dekkingen van **letselschade** en **zaakschade** worden binnen de hierna genoemde perken verruimd tot **onstoffelijke schade**. Gedekt wordt de **onstoffelijke schade die gevolgschade is** en de **onstoffelijke schade die geen gevolgschade is**.

Onstoffelijke schade die gevolgschade is van niet-gedekte **letselschade** of **zaakschade** is uitgesloten.

Artikel 2 - BIJZONDERE DEKKINGEN

2.1. Brand, vuur, ontploffing, rook, water, milieuaantasting en burenhinder

2.1.1. Brand, vuur, ontploffing, rook, water

De dekking omvat:

- **letselschade** veroorzaakt door brand, vuur, ontploffing, rook of water
- **zaakschade en onstoffelijke schade** veroorzaakt door brand, vuur, ontploffing, rook of water met uitsluiting van wat de **verzekeringnemer** gewoonlijk kan laten verzekeren onder de dekking "Verhaal van derden" van een brandverzekeringscontract. **Onstoffelijke schade** die het gevolg is van een schade die onder de dekking "Verhaal van derden" van een brandverzekeringscontract kan worden verzekerd, is echter gedekt ter aanvulling van de dekking "Verhaal van derden".

De dekking wordt, binnen de perken van het artikel 1.2., uitgebreid tot de burgerrechtelijke aansprakelijkheid die de **verzekerden** kunnen oplopen voor schade veroorzaakt door brand, vuur, ontploffing, rook of water:

- aan de lokalen, tenten en andere infrastructuren die de **verzekerden** occasioneel betrekken of huren met het oog op het organiseren van recepties of van sociale, recreatieve of culturele manifestaties
- aan de lokalen die gratis worden betrokken voor de activiteiten van de **verzekerden**, evenals aan de hotelkamers en gelijkaardige verblijven die tijdelijk gehuurd of bezet worden voor de huisvesting van de **verzekerden** tijdens een professionele verplaatsing, maar met uitsluiting van de lokalen die permanent worden toegewezen aan deze activiteiten of aan de huisvesting van het personeel.

2.1.2. Milieuaantasting

De dekking wordt verleend voor schade aan het milieu of door milieuaantasting ten gevolge van:

- **verontreiniging**
- voortbrengen, storten of opslaan van vaste, vloeibare of gasvormige stoffen
- lawaai, stank, rook, trillingen, golven, stralingen of temperatuurwijzigingen.

Deze dekking geldt maar als de schade het gevolg is van een **ongeval**. Onverminderd de uitsluitingen bepaald in artikel 7, wordt geen dekking verleend voor schade die te wijten is aan niet-inachtneming van veiligheidsnormen en -reglementen betreffende de werkzaamheden van de **verzekeringnemer** of het niet-naleven van de reglementering betreffende de milieubescherming, voor zover deze schendingen worden geduld door de **verzekeringnemer**, zijn organen, zijn leidinggevenden of de technische verantwoordelijken, in het bijzonder degenen die belast met het voorkomen van milieuaantasting.

2.1.3. Burenhinder

De dekking strekt zich uit tot schade aan personen en goederen waarvoor vergoeding kan worden verkregen op grond van artikel 544 van het Burgerlijk Wetboek wegens burenhinder of krachtens buitenlandse rechtsbepalingen van dezelfde strekking. Deze dekking geldt niet wanneer de aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer** voor burenhinder uitsluitend voortkomt uit een door hem aangegane contractuele verbintenis.

Indien het schade betreft die onder artikel 2.1.2. valt, zijn de voorwaarden waarvan dit artikel de verlening van de dekking afhankelijk stelt, eveneens van toepassing.

2.1.4. Bepalingen eigen aan de bijzondere dekkingen brand, vuur, ontploffing, rook, water, milieuaantasting en burenhinder

Deze dekkingen worden verleend tot de in de bijzondere voorwaarden vermelde sommen voor **zaakschade**, **onstoffelijke schade die gevolgschade is** en **onstoffelijke schade die geen gevolgschade is**.

Voor de risico's van milieuaantasting en burenhinder strekken deze dekkingen zich evenwel niet uit tot **onstoffelijke schade die geen gevolgschade is**.

2.2. Lenen van personeel

De dekking omvat:

- 2.2.1. de aansprakelijkheid van de **verzekerden** en van het geleende personeel voor schade veroorzaakt aan **derden** door dit personeel dat occasioneel ter beschikking van de **verzekerden** is gesteld en onder hun gezag, leiding en toezicht werkt
- 2.2.2. het verhaal dat de Arbeidsongevallenverzekeraar van de uitlenende **derde** en/of de getroffene – of zijn rechtverkrijgenden – op de **verzekerden** mocht nemen indien een **ongeval** van een lid van dat geleend personeel moet ten laste genomen worden door deze verzekeraar.

2.3. Uitlenen van aangestelden

Wanneer schade veroorzaakt wordt door een aangestelde die occasioneel door de **verzekeringnemer** aan een **derde** is uitgeleend, strekt de verzekering zich uit tot de aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer**, van de andere **verzekerden** en van de uitgeleende aangestelde, voor zover deze aangestelde bij de **derde** werken uitvoert die van dezelfde aard zijn als de verzekerde activiteit en dat hij onder het gezag, de leiding en het toezicht van de **verzekerden** gebleven is.

2.4. Bouwplaats- of hijstoestellen

De dekking omvat de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de **verzekerden** in het geval schade wordt veroorzaakt aan **derden** door eender welke, vaste of bewegende, bouwplaats- of hijstoestellen.

Wat de toestellen betreft die niet moeten worden ingeschreven, omvat de dekking de verkeersongevallen die zich in de gebouwen van de **verzekeringnemer**, op de werven en in hun onmiddellijke omgeving zouden voordoen.

Wanneer de **maatschappij** dit verkeersrisico verzekert, is haar dekking overeenkomstig de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen, of onder een soortgelijke bepaling van buitenlands recht, en dit binnen de grenzen van de bedragen bepaald in voormeld artikel 2.9.

De verkeersongevallen met de toestellen die moeten worden ingeschreven, worden niet ten laste genomen in het kader van deze verzekering.

2.5. B.A. Gebouw

De dekking is aan de **verzekeringnemer** verworven:

- uit hoofde van de onroerende goederen (gebouwd of niet gebouwd, met inbegrip van de trottoirs, binnenplaatsen, tuinen, personenliften, goederenliften, ...) waarvan hij eigenaar, huurder of bewoner is en die worden gebruikt in het kader van de verzekerde activiteiten, en
- tijdens herstellingswerken of onderhoudswerken van de roerende en onroerende goederen die aan hem toebehoren.

Wordt dus niet gedekt, zijn aansprakelijkheid uit hoofde van, meer bepaald, opbrengsteigendommen waarin geen lokaal is ingericht dat voor de verzekerde activiteiten dient.

De dekking is verworven onder de dubbele voorwaarde dat:

- de onroerende goederen en terreinen in een goede staat worden gehouden en als een goede huisvader worden onderhouden (bij voorbeeld onderhoudscontract en regelmatige controle van de liften door een erkend organisme)
- de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen worden getroffen om **ongevallen** te vermijden (verboden toegang tot de werven en gevaarlijke terreinen, veiligheidsslagbomen,...).

2.6 Schade aan de voertuigen

De dekking strekt zich uit tot de burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer** voor:

- schade aan de voertuigen die geparkeerd staan in de installaties of op de parkings van de **verzekeringnemer**. De dekking is eveneens verworven voor de schade aan de voertuigen wanneer deze geparkeerd of verplaatst worden door aangestelden van de parking
- de diefstal of de bedrieglijke toe-eigening van deze voertuigen.

2.7. Evenementen en andere activiteiten

De dekking wordt uitgebreid tot de burgerlijke aansprakelijkheid van de **verzekerden** wegens de organisatie van plechtigheden, feesten of volksfeesten, met inbegrip van vuurwerk, en andere activiteiten eigen aan de **verzekeringnemer**.

Deze dekking is eveneens niet verworven voor de privépersonen, natuurlijke personen of rechtspersonen, comités, rechtelijke of feitelijke verenigingen, die dergelijke evenementen of andere activiteiten organiseren met of zonder de goedkeuring van de bevoegde instanties, omdat uitsluitend de aansprakelijkheid van de **verzekerden** is gedekt.

2.8. Afstand van verhaal

De **maatschappij** verklaart afstand te doen van ieder verhaal tegen iedere **derde**, telkens wanneer de **verzekeringnemer** zelf van dit verhaal afstand heeft gedaan. Als tegenprestatie verbindt de **verzekeringnemer** zich ertoe om van deze **derden** een wederkerig afstand van verhaal te bekomen, daar waar het mogelijk zal zijn om dit te bekomen.

2.9. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid opdrachtgever

De dekking wordt uitgebreid tot de eventuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid die de **verzekeringnemer** in zijn hoedanigheid van opdrachtgever kan oplopen als gevolg van een schadegeval veroorzaakt door een van zijn aangestelden die ofwel een persoonlijk voertuig gebruikt, ofwel enig ander voertuig dat niet aan de verzekerde instelling toebehoort, waarvan ze noch de houder, noch de huurder is, in welke vorm dan ook.

Deze dekkingsuitbreiding geldt binnen de grenzen van de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 14 december 1992 betreffende de modelovereenkomst voor de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen en voor zover, buiten medeweten van de **verzekeringnemer** en tegen zijn richtlijnen in, niet werd voldaan aan de verzekeringsplicht bedoeld in de wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen.

De dekking is:

- voor de **letselschade**: onbeperkt

Echter, indien op de dag van het schadegeval de reglementering de **maatschappij** toelaat om onze dekking voor deze schade te beperken, zal deze dekking begrensd zijn, per schadegeval, tot 111.164.810 EUR of, indien dit hoger ligt, tot het laagste bedrag waartoe de dekking mag worden beperkt overeenkomstig die reglementering

- voor de **zaakschade** – andere dan de schade waarvan sprake in het hierna vermelde punt – : beperkt tot 111.164.810 EUR per schadegeval of, indien dit hoger ligt, tot het laagste bedrag waartoe de dekking op de dag van het schadegeval mag worden beperkt overeenkomstig de reglementering
- voor de schade aan persoonlijke kledij en persoonlijke bagage van de door het verzekerde voertuig vervoerde personen: beperkt tot 2.756 EUR per inzittende of, indien dit hoger ligt, tot het laagste bedrag waartoe de dekking op de dag van het schadegeval mag worden beperkt overeenkomstig de reglementering
- voor de borgstelling: beperkt tot 62.000 EUR voor het verzekerde voertuig en alle **verzekerden** samen.

De bedragen bedoeld in de eerste drie punten worden automatisch om de 5 jaar aangepast aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen.

De volgende herziening vindt plaats op 1 januari 2016, waarbij de basisindex die is van december 2005 (basis 2004 = 100).

Er wordt bepaald dat:

- deze dekking van toepassing is zowel op het verhaal van het slachtoffer zelf of zijn rechtverkrijgenden, als op de verhalen die zouden worden uitgeoefend door de verzekeraar die het gebruikte voertuig dekt, of door het Belgisch Gemeenschappelijk Waarborgfonds op basis van de gemeenrechtelijke bepalingen en/of de wetgeving op de verplichte autoverzekering
- deze dekkingsuitbreiding uitsluitend verworven is ten gunste van de **verzekeringnemer** in zijn hoedanigheid van opdrachtgever en breidt zich dus niet uit tot de persoonlijke aansprakelijkheid van de bestuurder, de eigenaar, de houder of gebruiker van het voertuig
- de **maatschappij** in al de rechten en vorderingen van de **verzekeringnemer** treedt ten opzichte van alle aansprakelijke daders, inclusief de bestuurders of gebruikers van de voertuigen.

2.10. Kandidaten tijdens hun deelname aan aanwervingsproeven

De dekking strekt zich uit tot de burgerlijke aansprakelijkheid die kandidaten kunnen oplopen tijdens hun deelname aan de proeven die de **verzekeringnemer** organiseert met het oog op de aanwerving van personeel. Deze dekking geldt tijdens de gehele duur van deze proeven.

2.11. Leden van het korps van de Civiele Bescherming

De dekking strekt zich uit tot de burgerlijke aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer** uit hoofde van de activiteit van leden van het korps van de Civiele Bescherming in het kader van hun prestaties voor rekening van de **verzekeringnemer**.

2.12. Reclameborden en andere verlichte uithangborden

De dekking strekt zich uit tot de burgerlijke aansprakelijkheid die de **verzekeringnemer** kan oplopen voor schade veroorzaakt door de reclameborden en andere verlichte uithangborden die hem toehoren.

2.13. Eerste hulp

De dekking strekt zich uit tot de burgerlijke aansprakelijkheid die de **verzekerde** ten laste kan worden gelegd voor schade die hij toegebracht heeft aan gewonde personen tijdens het toedienen van eerste zorgen of tijdens het transport naar het ziekenhuis.

2.14. Kabels en leidingen

De dekking strekt zich uit tot de herstelling van schade aan ondergrondse kabels en leidingen voor zover de **verzekerde** vóór de aanvang van de werken het plan van de betrokken kabels en leidingen heeft aangevraagd binnen de termijnen opgelegd door de wetten en reglementeringen van toepassing op deze materie, en deze plannen op de bouwplaats heeft geraadpleegd en in geval van twijfel over de ligging, de nodige peilingen heeft uitgevoerd.

Blijft uitgesloten de schade voortvloeiend:

- uit dringende werken zonder voorafgaande inzage van plannen
- uit alle soorten van ondergrondse boringen.

Niettemin kunnen deze werken, op uitdrukkelijk verzoek, gedekt worden tegen bijzondere verzekeringsvoorwaarden en indien nodig, na risicobezoek en onderzoek van de gebruikte werkwijzen.

2.15. Onderaannemers

2.15.1. De burgerrechtelijke aansprakelijkheid van de **verzekerden** door toedoen van onderaannemers voor de werkzaamheden binnen de normale uitoefening van hun activiteiten in openbare dienst is gedekt.

2.15.2. De dekking wordt verleend binnen de perken van de wetsbepalingen over burgerrechtelijke aansprakelijkheid, zonder dat de **maatschappij** tot ruimere vergoeding als gevolg van bijzondere verbintenissen gehouden kan zijn.

2.15.3. Niet gedekt is:

- schade ten gevolge van gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen, zoals vertraging in de uitvoering van een bestelling of een dienstverstrekking, kosten gemaakt om het slecht uitgevoerde werk over te doen of te verbeteren
- schade die uitgesloten zou zijn als de onderaannemers de hoedanigheid van **verzekerden** hadden
- de persoonlijke aansprakelijkheid van de onderaannemers.

2.16. Burgerrechtelijke aansprakelijkheid van specifieke activiteiten

Zijn inbegrepen in deze dekking, de activiteiten van de aangestelde die een van de volgende functies uitoefent:

- preventie-adviseur
- schuldbemiddelaar
- bouwplaatscoördinator conform het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001
- milieucoördinator

Deze dekking wordt toegekend voor zover dat deze aangestelde uitsluitend in deze hoedanigheid voor rekening van de **verzekeringnemer** handelt.

2.17. Voedselvergiftiging

De dekking strekt zich uit tot de schade veroorzaakt door de voedselvergiftiging of door de aanwezigheid van vreemde lichamen in de eetwaren en de dranken, voor zover dat de bereiding en de verdeling van de maaltijden door de **verzekerde** verricht worden.

2.18. Bouwheer

De dekking omvat de burgerlijke aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer** in zijn hoedanigheid van bouwheer voor het bouwen, verbouwen, renoveren of afbreken van een gebouw of van delen van een gebouw, voor zover de werken aan dat gebouw maximaal één jaar in beslag nemen.

Deze dekking is niet van toepassing, wanneer de aansprakelijkheid wegens burenhinder uitsluitend volgt uit een contractuele verbintenis die de **verzekerde** heeft aanvaard. De dekking strekt zich uit noch tot **onstoffelijke schade die geen gevolgschade is**, noch tot de burgerlijke aansprakelijkheid van de aannemer van de voormelde werken.

2.19. Stedenbouw en ruimtelijke ordening

De dekking strekt zich uit tot de schadegevallen met betrekking tot de stedenbouw en de ruimtelijke ordening in het kader van de bevoegdheden die wettelijk toegekend zijn aan de **verzekeringnemer**.

Zijn onder meer gedekt de betwistingen voortvloeiend uit een foutieve weigering van een bouwvergunning.

2.20. Diefstal en beschadiging van documenten

De dekking strekt zich uit tot schade veroorzaakt ten gevolge van de diefstal of de beschadiging van documenten, met name officiële bewijsstukken, die toebehoren aan een **derde** en die ter beschikking zijn gesteld van de **verzekerde**.

Artikel 3 - FACULTATIEVE UITBREIDINGEN

In de dekking zijn niet begrepen maar na uitdrukkelijke overeenkomst kunnen worden gedekt:

3.1. Diefstal

De aansprakelijkheid van de **verzekeringnemer** als aansteller in verband met:

- 3.1.1. diefstal of poging tot diefstal door een aangestelde in de uitoefening van zijn functie
- 3.1.2. diefstal of poging tot diefstal in de hand gewerkt door de nalatigheid van een aangestelde in de uitoefening van zijn functie.

3.2. Vervoermiddelen

- 3.2.1. Schade door drijvend materieel en door zelfbewegende verkeers- of vervoermiddelen op de binnenvaart, alsook door de zaken die zij vervoeren of slepen.
- 3.2.2. Schade door spoorwegmaterieel en zelfbewegende verkeers- of vervoermiddelen per spoor, alsook door de zaken die zij vervoeren of slepen.

3.3. Installaties

- 3.3.1. De schade veroorzaakt door de installaties hierna wanneer zij buiten de omheining van het bedrijf aangebracht zijn: leidingen voor gas, stoom of ontvlabbare en/of ontplofbare stoffen of gevaarlijke substanties, elektriciteitsleidingen, verbindinglijnen met de spoorweg, de buurtspoorweg of waterlopen, kabelbanen en dergelijke.
- 3.3.2. De schade veroorzaakt door de verstrekking van openbare diensten van economische aard zoals de water-, gas-, elektriciteits- of televisiedistributie.

3.4. Kernrisico

- 3.4.1. De aansprakelijkheid van de **verzekerden** voor de schade die zich voordoet tijdens het bezit, het gebruik of het transport van radioactieve stoffen in toepassing van Koninklijk Besluit van 20 juli 2001 houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen.
- 3.4.2. De schade die rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeit uit:
 - de wijziging van de atoomkern
 - de radioactiviteit
 - de voortbrenging van ioniserende stralingen van alle aard
 - de uiting van de schadelijke eigenschappen van kernbrandstoffen of nucleaire substanties of radioactieve producten of afvalstoffen.

Artikel 4 - TOEVERTROUWDE GOEDEREN

Zijn niet in de dekking inbegrepen maar kunnen gedekt worden, mits uitdrukkelijke overeenkomst:

- 4.1. Schade aan goederen die aan de **verzekerde** zijn toevertrouwd om eraan te werken of om ermee een dienst uit te voeren.
- 4.2. Schade aan al dan niet toevertrouwde goederen die door de **verzekerden** ten tijde van het schadegeval als gereedschap werden gebruikt.
- 4.3. Schade aan goederen waarvan de **verzekerden** huurder, gebruiker, bewaarnemer of houder zijn.

Deze uitbreiding dekt niet:

- diefstal, verduistering of verlies van de toevertrouwde goederen en hun toebehoren
- schade veroorzaakt door brand, vuur, ontploffing, rook, water en verbranding en die normalerwijze kunnen verzekerd worden in het kader van een brandverzekering
- schade aan de goederen die bestemd zijn om door de **verzekeringnemer** verkocht te worden
- schade aan de goederen tijdens hun vervoer
- schade die gedekt wordt door een verzekering "eigen schade" van de toevertrouwde goederen met dien verstande dat het eventuele verhaal van deze verzekeraar gedekt blijft.

Er wordt overeengekomen dat zonder uitdrukkelijke overeenkomst dekking verleend wordt voor schade aan:

- goederen die niet het voorwerp uitmaken van het werk op het moment van het schadegeval, indien het gaat om werken uitgevoerd bij **derden**
- materiaal dat wordt meegebracht door **derden**, die in de lokalen van de **verzekeringnemer** komen werken, voor zover dat dit materiaal ten tijde van het schadegeval door de **verzekerden** niet als gereedschap werd gebruikt
- voertuigen die door **derden** worden meegebracht om geladen en gelost te worden, zelfs als die voertuigen door de **verzekerden** binnen of vlakbij genoemde installaties worden verplaatst.

Artikel 5 - VERZEKERINGSGBIED

Tenzij anders bepaald in de bijzondere voorwaarden, geldt de verzekering voor de activiteit van de **verzekeringnemer** in België en dekt de schade die ten gevolge van deze activiteit waar ook ter wereld gebeurt.

Artikel 6 - DEKKINGSTERMIJN

De dekking van de overeenkomst is van toepassing op vorderingen die schriftelijk worden ingesteld tegen de **verzekerde** of de **maatschappij** tijdens de geldigheidstermijn van de overeenkomst voor schade voorgevallen tijdens deze periode.

Ze geldt eveneens voor vorderingen die schriftelijk worden ingesteld tegen de **verzekerde** of de **maatschappij** tijdens een periode van 36 maanden te rekenen vanaf de einddatum van de overeenkomst, en dit voor zover deze vorderingen tot vergoeding betrekking hebben op:

- schade die zich heeft voorgedaan tijdens de geldigheidstermijn van de overeenkomst indien, bij het einde van deze overeenkomst, het risico niet door een andere verzekeraar is gedekt, ongeacht de verzekeringsvoorwaarden die door de nieuwe verzekeraar zijn vastgelegd
- daden of feiten die aanleiding kunnen geven tot schade, die tijdens de geldigheidstermijn van de overeenkomst hebben plaatsgevonden en aan de **maatschappij** zijn aangegeven.

Er wordt gepreciseerd dat de verzekeringsvoorwaarden die op deze vorderingen van toepassing zijn, de voorwaarden zijn die op het laatste verzekeringsjaar van toepassing zijn.

Onder schadegeval wordt verstaan:

- de eis tot vergoeding die schriftelijk wordt geformuleerd ten overstaan van een **verzekerde** of de **maatschappij**, of
- alle eisen tot vergoeding die betrekking hebben op hetzelfde schadeverwekkend feit.

De datum van het schadegeval is de datum waarop de **verzekerde** of desgevallend de **maatschappij** een schriftelijke klacht of een dagvaarding heeft ontvangen, of de datum waarop de **verzekerde** feiten aan de **maatschappij** heeft aangegeven die aanleiding kunnen geven tot vorderingen van **derden**. De oudste van deze data wordt in aanmerking genomen.

Artikel 7 - UITSLUITINGEN

Van de dekking zijn uitgesloten :

7.1. Schade die opzettelijk veroorzaakt is door een **verzekerde**.

Echter, indien de **verzekerde** die de schade opzettelijk heeft veroorzaakt niet de **verzekeringnemer** is, blijft de dekking verworven aan de andere **verzekerden**, onder voorbehoud van het recht van verhaal dat de **maatschappij** tegen de aansprakelijke **verzekerde** mag uitoefenen.

7.2. Schade veroorzaakt door:

7.2.1. de exploitatiemodaliteiten van de instelling, aanvaard door de **verzekerden**, of door een zulkdanige tekortkoming aan de voorzichtigheids- of veiligheidsnormen, aan de wetten, regels of gebruiken eigen aan de verzekerde activiteiten, dat de schadelijke gevolgen van die tekortkoming of deze exploitatiemodaliteiten – volgens de mening van ieder die terzake bevoegd is – voorzienbaar waren.

7.2.2. de aanvaarding en de uitvoering van een werk of een opdracht, terwijl de **verzekerde** zich ervan bewust was dat hij klaarblijkelijk noch over de bekwaamheid of de vereiste techniek, noch over de passende materiële of menselijke middelen beschikte om dat werk of die opdracht uit te voeren met inachtneming van zijn verbintenissen en onder toereikende voorwaarden inzake veiligheid voor **derden**.

7.2.3. de keuze van aangestelden die duidelijk ongeschikt zijn voor het uit te voeren werk.

7.2.4. dronkenschap, staat van alcoholintoxicatie of een gelijksoortige toestand veroorzaakt door het gebruik van drugs of andere verdovende middelen.

Echter, indien de **verzekerde** die schade heeft veroorzaakt welke valt onder artikel 7.2., niet de **verzekeringnemer** is en deze schade zich zonder zijn medeweten voorgedaan heeft, blijft de dekking verworven aan de andere **verzekerden** dan degene die de schade heeft veroorzaakt. De **maatschappij** behoudt in dit geval een recht van verhaal op deze laatste.

7.3. De schade die zich heeft voorgedaan tijdens school- of buitenschoolse activiteiten en die te wijten is aan de onderwijzende of toezichthoudende personeelsleden en/of aan de leerlingen van de onderwijsinstellingen van de **verzekeringnemer**.

7.4. Onverminderd de dekkingen voorzien in de artikelen 2.16. en 2.18., de schade die voortvloeit uit bouw- of verbouwingwerken aan gebouwen, alsook de schade te wijten aan alle stabiliteits- en weerstandsberekeningen, de opstelling van plannen, lastenboeken en andere technische documenten met betrekking tot de uitvoering van de werken.

7.5. De tienjarige aansprakelijkheid van de architecten, raadgevende ingenieurs, studie bureaus en aannemers voortvloeiend uit de artikelen 1792 tot 1796 en 2270 van het Burgerlijk wetboek, of iedere soortgelijke bepaling van buitenlands recht.

7.6. De **zaakschade** veroorzaakt aan de aangrenzende bebouwde onroerende goederen door het leggen van rioleringen.

- 7.7. • De burgerlijke aansprakelijkheid voortvloeiend uit iedere procedure gebaseerd op of het gevolg van ieder geschil betreffende tewerkstelling zoals het onrechtmatig ontslag, de rechtstreekse of onrechtstreekse discriminatie, het pesten en geweld op het werk, ongewenste intimiteiten, lasterlijke uitlatingen, vernederingen, de schending van het privé-leven van een aangestelde, het onrechtmatig weigeren van werk, van een aanstelling of van een benoeming, de onrechtmatige toepassing van een disciplinaire maatregel of ieder rechtsmisbruik met betrekking tot tewerkstelling
- De burgerlijke aansprakelijkheid voortvloeiend uit geschillen inzake overheidsopdrachten.
- 7.8. Schade ten gevolge van financiële transacties, misbruik van vertrouwen, ontrouw in het beheer, verduistering of alle dergelijke handelingen, alsook aantasting van intellectuele rechten zoals uitvindingsoctrooien, handelsmerken, tekeningen of modellen en auteursrechten.
- 7.9. Schade veroorzaakt door verkeers- of vervoermiddelen van de zee- of luchtvaart, alsook door de goederen die zij vervoeren of slepen.
- 7.10. Schade veroorzaakt door spoorwegvoertuigen op rails die toegankelijk zijn voor het publiek, voorzover de facultatieve uitbreiding van het artikel 3.2.2. niet onderschreven werd.
- 7.11. Onverminderd de dekkingen voorzien in de artikelen 2.4. en 2.5., de schade veroorzaakt door andere motorrijtuigen dan de niet-ingeschreven heftrucks, in de gevallen van aansprakelijkheid als beoogd door de Belgische of buitenlandse wetgeving op de verplichte verzekering van motorrijtuigen.
- 7.12. Schade ten gevolge van gehele of gedeeltelijke niet-uitvoering van contractuele verbintenissen, de vertraging in de uitvoering van een contract of dienstverstrekking, alsmede de kosten gemaakt om het slecht uitgevoerde werk over te doen of te verbeteren.
- 7.13. De gerechtelijke, transactionele, administratieve of economische boeten, schadevergoeding die als strafmaatregel of afschrikmiddel wordt toegepast (zoals "punitive damages" of "exemplary damages" in sommige buitenlandse rechtsstelsels), alsmede de gerechtskosten van strafvervolgning en de dading met betrekking tot een strafrechtelijke of administratiefrechtelijke procedure.
- 7.14. De dwangsommen, verwijlrente en andere boetebedingen.
- 7.15. Schade ten gevolge van oorlog, staking, lock-out, oproer, daad van **terrorisme** of sabotage, alle gewelddaden met collectieve drijfveer, al dan niet gepaard gaand met opstand tegen het gezag.
- 7.16. Schade ten gevolge van de aanwezigheid of de verspreiding van asbest, asbestvezels of producten die asbest bevatten, voor zover deze schade voortvloeit uit de schadelijke eigenschappen van asbest.
- 7.17. Andere dan **letselschade** die haar oorsprong vindt in het bezit of gebruik van springstoffen.
- 7.18. De schade waarvan de herstelling valt binnen het toepassingsveld van de wetgeving betreffende de burgerrechtelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie (Verdrag van Parijs van 29 juli 1960 en de Wet van 22 juli 1985), of van iedere andere wettelijke bepaling die deze wetgeving zou aanvullen, wijzigen of vervangen.
- 7.19. De overeenkomst dekt geen aansprakelijkheid zonder fout en meer bepaald :
- krachtens de wet van 30 juli 1979 betreffende de voorkoming van brand en ontploffing, en de verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid in dezelfde omstandigheden
 - krachtens enige andere wetgeving of reglementering daterend van na 1 maart 1992
 - krachtens de bepalingen van het decreet van 2 oktober 1795 betreffende de politie van de gemeenten (Décret 10 Vendémiaire an IV).

Artikel 8 - VERZEKERINGSSOMMEN EN VERBINTENISGRENZEN

- 8.1. De **maatschappij** verleent haar dekking per schadegeval, zowel voor de hoofdsom als voor de kosten en interest boven de door de **verzekeringnemer** gedragen **eigen risico's**.
- 8.2. Voor de in hoofdsom verschuldigde vergoeding, kent de **maatschappij** haar dekking toe tot de in de bijzondere voorwaarden bepaalde sommen.
- 8.3. Wanneer de **verzekerde** zelf de schade herstelt, is de tegemoetkoming van de **maatschappij** beperkt tot de kostprijs van het arbeidsloon en van de leveringen voor de herstelling.
- 8.4. Alle schade, ongeacht de aard van de schade en het aantal schadelijders, die te wijten is aan eenzelfde gebeurtenis, wordt beschouwd als één en hetzelfde schadegeval.

Als de **maatschappij** haar verbintenis per verzekeringsjaar heeft begrensd, wordt onder die term verstaan de periode tussen twee jaarlijkse vervaldagen van het contract.

TITEL II - ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

A. VERZEKERD RISICO

Artikel 9 - MEDEDELING VAN HET RISICO

De **verzekeringnemer** is verplicht bij het sluiten van de overeenkomst alle hem bekende omstandigheden nauwkeurig mee te delen die hij redelijkerwijs moet beschouwen als gegevens die van invloed kunnen zijn op de beoordeling van het risico door de **maatschappij**.

De verzekering is dus ten aanzien van de **verzekeringnemer** begrensd tot het risico dat beschreven staat in de overeenkomst of in haar bijvoegsels, op basis van de voormelde mededeling.

- 9.1. Wanneer de **maatschappij** vaststelt dat er gegevens onopzettelijk zijn verzwegen of onopzettelijk onjuist zijn meegedeeld, stelt zij binnen de termijn van een maand te rekenen van de dag waarop zij er kennis van heeft gekregen, voor de overeenkomst te wijzigen met uitwerking op de dag waarop zij kennis heeft gekregen van het verzwijgen of van het onjuist meedelen.

Indien de **maatschappij** het bewijs levert dat zij het risico nooit zou hebben verzekerd, kan zij de overeenkomst opzeggen binnen dezelfde termijn.

Indien het voorstel tot wijziging van de overeenkomst wordt geweigerd door de **verzekeringnemer** of indien, na het verstrijken van de termijn van een maand te rekenen van de ontvangst van dit voorstel, dit laatste niet aanvaard wordt, kan de **maatschappij** de overeenkomst opzeggen binnen 15 dagen.

Als de **maatschappij** de overeenkomst niet heeft opgezegd noch een wijziging heeft voorgesteld binnen de hierboven bepaalde termijnen, kan zij zich nadien niet meer beroepen op feiten die haar bekend waren.

- 9.2. Indien zich een schade voordoet voordat de wijziging van de overeenkomst of de opzegging van kracht is geworden, en het verzwijgen of het onjuist meedelen van gegevens niet aan de **verzekeringnemer** kan worden verweten, is de **maatschappij** tot de overeengekomen prestatie gehouden.

- 9.3. Indien zich een schade voordoet voordat de wijziging van de overeenkomst of de opzegging van kracht is geworden, en het verzwijgen of het onjuist meedelen van gegevens aan de **verzekeringnemer** kan worden verweten, is de **maatschappij** slechts tot prestatie gehouden op basis van de verhouding tussen de betaalde premie en de premie die de **verzekeringnemer** zou hebben moeten betalen, indien hij het risico naar behoren had meegedeeld.

Indien de **maatschappij** echter bij een schade het bewijs levert dat zij het risico, waarvan de ware aard door de schade aan het licht komt, in geen geval zou hebben verzekerd, wordt haar prestatie beperkt tot het betalen van een bedrag dat gelijk is aan alle betaalde premies.

- 9.4. Wanneer de **maatschappij** vaststelt dat gegevens opzettelijk werden verzwegen of opzettelijk onjuist werden meegedeeld, waardoor zij misleid werd bij de beoordeling van het risico, is de overeenkomst nietig.

De premies die vervallen zijn tot op het ogenblik waarop de **maatschappij** kennis heeft gekregen van het opzettelijk verzwijgen of opzettelijk onjuist meedelen van gegevens, komen haar toe.

Artikel 10 - VERMINDERING VAN HET RISICO

Wanneer tijdens de uitvoering van de verzekeringsovereenkomst het risico dat de schade zich voordoet, aanzienlijk en blijvend verminderd is en wel zo dat de **maatschappij**, indien die vermindering bij het sluiten van de overeenkomst had bestaan, op andere voorwaarden zou hebben verzekerd, is zij verplicht een overeenkomstige vermindering van de premie toe te staan vanaf de dag waarop zij van de vermindering van het risico kennis heeft gekregen.

Als de **maatschappij** en de **verzekeringnemer** het over de nieuwe premie niet eens worden binnen een maand na de aanvraag tot vermindering door de **verzekeringnemer**, kan deze laatste de overeenkomst opzeggen.

Artikel 11 - VERZWARING VAN HET RISICO

11.1. De **verzekeringnemer** heeft de verplichting in de loop van de overeenkomst, onder dezelfde voorwaarden als bij het sluiten van de overeenkomst, de nieuwe omstandigheden of de wijzigingen van de omstandigheden aan te geven die van aard zijn om een aanmerkelijke en blijvende verzwarening van het risico, dat de schade zich voordoet, te bewerkstelligen.

Wanneer tijdens de uitvoering van de verzekeringsovereenkomst het risico dat de schade zich voordoet, zo verzwaard is dat de **maatschappij**, indien die verzwarening bij het sluiten van de overeenkomst had bestaan, op andere voorwaarden zou hebben verzekerd, moet zij binnen een termijn van een maand te rekenen van de dag waarop zij van de verzwarening kennis heeft gekregen, de wijziging van de overeenkomst voorstellen met terugwerkende kracht tot de dag van de verzwarening.

Indien de **maatschappij** het bewijs levert dat zij het verzwaarde risico in geen geval zou hebben verzekerd, kan zij de overeenkomst opzeggen binnen dezelfde termijn.

Indien het voorstel tot wijziging van de overeenkomst wordt geweigerd door de **verzekeringnemer** of indien, bij het verstrijken van een maand te rekenen van de ontvangst van dit voorstel, dit laatste niet wordt aanvaard, kan de **maatschappij** de overeenkomst opzeggen binnen 15 dagen na het verstrijken van voornoemde termijn.

Indien de **maatschappij** de overeenkomst niet heeft opgezegd noch een wijziging heeft voorgesteld binnen de hiervoor bepaalde termijn, kan zij zich later niet meer beroepen op de verzwarening van het risico.

11.2. Indien zich een schade voordoet voordat de wijziging van de overeenkomst of de opzegging van kracht is geworden en terwijl de **verzekeringnemer** de in artikel 11.1. bedoelde meldingsplicht heeft vervuld, is de **maatschappij** tot de overeengekomen prestatie gehouden.

11.3. Indien zich een schadegeval voordoet en de **verzekeringnemer** de in artikel 11.1. bedoelde verplichting niet is nagekomen:

- is de **maatschappij** ertoe gehouden de overeengekomen prestatie te leveren, wanneer het ontbreken van de kennisgeving aan de **verzekeringnemer** niet kan worden verweten
- is de **maatschappij** er slechts toe gehouden haar prestatie te leveren naar de verhouding tussen de betaalde premie en de premie die de **verzekeringnemer** had moeten betalen, indien de verzwarening in aanmerking was genomen, wanneer het ontbreken van de kennisgeving aan de **verzekeringnemer** kan worden verweten.

Zo de **maatschappij** evenwel het bewijs aanbrengt dat zij het verzwaarde risico in geen geval zou hebben verzekerd, dan is haar prestatie bij schade beperkt tot de terugbetaling van alle betaalde premies.

- zo de **verzekeringnemer** met bedrieglijk opzet gehandeld heeft, kan de **maatschappij** haar dekking weigeren. De premies die zijn vervallen tot op het ogenblik waarop de **maatschappij** van het bedrog kennis heeft gekregen, komen haar toe als schadevergoeding.

B. PREMIE

Artikel 12 - BETALING

De premies zijn een haalschuld. Zij zijn betaalbaar tegen aanbieding van de premiestaat of bij ontvangst van een vervalddagbericht.

Wanneer de premie niet rechtstreeks aan de **maatschappij** wordt betaald, is de premiebetaling bevrijdend wanneer ze gedaan wordt aan de verzekeringstussenpersoon die houder is van de door de **maatschappij** opgestelde premiestaat of die bij het sluiten of bij de uitvoering van de overeenkomst bemiddeld heeft.

De jaarpremie kan niet kleiner zijn dan de som van de in de bijzondere voorwaarden vermelde minima.

Alle huidige en toekomstige kosten, lasten en heffingen uit hoofde van de overeenkomst zijn ten laste van de **verzekeringnemer**.

Artikel 13 - BEREKENINGSWIJZE

De premies kunnen zijn:

- 13.1. forfaitair, dat wil zeggen vastgesteld bij de afsluiting van de overeenkomst en vooruit te betalen op de in de bijzondere voorwaarden vermelde vervalddag.
- 13.2. achteraf te betalen op basis van de in de bijzondere voorwaarden vermelde gegevens.

In dit geval geldt het volgende:

13.2.1. De **verzekeringnemer** stort ter uitvoering van het bepaalde in de bijzondere voorwaarden, een voorschot dat vooruit te betalen is per jaar of in halfjaarlijkse of driemaandelijke gedeelten in mindering van de na afloop van het boekjaar berekende definitieve premie. Bij afsluiting van het contract is het bedrag van het voorschot gelijk aan het geraamde bedrag van de eerste jaarpremie. Vervolgens wordt het naargelang de afrekeningen worden opgemaakt, afgestemd op het bedrag van de laatste vervallen definitieve premie.

13.2.2. Op het einde van iedere overeengekomen periode:

- bezorgt de **verzekeringnemer** of zijn lasthebber aan de **maatschappij** de inlichtingen die nodig zijn voor de berekening van de premie door het aangifteformulier dat zij hem daartoe heeft toegestuurd, binnen 15 dagen ingevuld terug te zenden
- maakt de **maatschappij** de afrekening op onder aftrek van de eventuele ontvangen voorschotten
- laat het niet-teruzenden van het aangifteformulier dat nodig is voor de premieberekening, toe om binnen 15 dagen na de toezending van de aangetekende herinnering van de **maatschappij** een ambtshalve afrekening op te stellen op basis van de cijfers uit de vorige aangifte of, als het om een eerste afrekening gaat, de cijfers die werden meegedeeld bij de contractsluiting, in beide gevallen verhoogd met 50 %.

Deze ambtshalve afrekening zal geschieden onverminderd het recht van de **maatschappij** om de aangifte te eisen of betaling te vorderen op basis van de werkelijke bezoldigingen ten einde de rekening van de **verzekeringnemer** in orde te brengen.

13.2.3. Wordt de premie of een deel ervan op de bezoldigingen berekend, dan bestaat het aan te geven cijfer uit het bedrag van de bruto-bezoldigingen die door de **verzekeringnemer** aan de tewerkgestelde personen toegekend zijn en bovendien, ingeval **derden** personeel aan de **verzekeringnemer** hebben geleend, uit het bedrag van de aan dit personeel toegekende bruto-bezoldigingen.

Onder bezoldiging moet worden verstaan de som van alle voordelen in geld en natura die de tewerkgestelde personen genieten krachtens contracten die hen met de **verzekeringnemer** of, eventueel, met **derden** binden: lonen, wedden, vakantiegeld, gratificaties, winstaandelen, commissies, fooien, kost, inwoning, verwarming, verlichting, betaalde feestdagen, enz.

De bezoldiging mag in geen geval lager zijn dan het gewaarborgd gemiddeld maandelijks minimumloon of dan het loon vastgesteld door de in de verzekerde instelling gesloten collectieve overeenkomst of door een in de Nationale Arbeidsraad, in het paritair comité of sub-comité, of in enig ander paritair orgaan gesloten collectieve overeenkomst, die al dan niet door een Koninklijk Besluit algemeen verbindend is verklaard.

De bedragen die als vakantiegeld of aanvullende vakantietoelage aan de arbeiders worden toegekend, alsook alle sommen die loon vormen maar niet rechtstreeks door de werkgever worden betaald moeten evenwel niet op het aangifteformulier worden vermeld: de **maatschappij** vervangt ze door een op basis van de aangegeven lonen bepaald bedrag dat overeenstemt met deze sommen of een deel ervan.

Artikel 14 - DEKKINGSTERMIJN

14.1. De dekking gaat pas in op de data en uren die vastgesteld zijn in de bijzondere voorwaarden, bij ontstentenis om 0 uur, en na betaling van:

- hetzij de eerste premie als deze forfaitair is
- hetzij het eerste voorschot als de premie achteraf te betalen is.

14.2. De dekking heeft uitwerking wanneer het schadegeval gebeurt tijdens de periode waarin de dekking van kracht is.

De tussenkost van de **maatschappij** strekt zich eveneens uit tot vorderingen die worden ingediend na het verstrijken van de dekking wanneer de schade zich in de loop van de dekking voordoet.

Artikel 15 - NIET-BETALING VAN DE PREMIE

15.1. Niet-betaling van een premie op de vervaldag geeft aanleiding tot schorsing van de dekking of tot opzegging van de overeenkomst, na ingebrekestelling van de **verzekeringnemer**.

15.2. De ingebrekestelling gebeurt ofwel bij deurwaardersexploot ofwel bij een aangetekende brief. Zij bevat een aanmaning tot betaling van de premie binnen een termijn van 15 dagen te rekenen van de dag volgend op de betekening of op de afgifte van de aangetekende brief.

15.3. De schorsing of de opzegging hebben pas uitwerking na verstrijking van de termijn van 15 dagen vermeld in artikel 15.2.

15.4. De toezending van de aangetekende herinnering maakt verwijlinterest opeisbaar, rechtens en zonder ingebrekestelling lopende vanaf de 31ste dag na de datum waarop de premiestaat opgemaakt werd.

De verwijlinterest wordt berekend tegen de wettelijke rentevoet.

15.5. Als de dekking geschorst is, maakt de betaling door de **verzekeringnemer** van de vervallen premies, eventueel verhoogd met de interest, een einde aan die schorsing.

Wanneer de **maatschappij** haar verplichting tot dekking heeft geschorst, kan zij de overeenkomst opzeggen als zij haar die mogelijkheid heeft voorbehouden in de ingebrekestelling die aan de **verzekeringnemer** is gezonden. In dat geval gaat de opzegging in bij de verstrijking van een termijn van 15 dagen te rekenen van de eerste dag van de schorsing.

Als de **maatschappij** zich de mogelijkheid tot het opzeggen van de overeenkomst niet heeft voorbehouden in de ingebrekestelling, kan de opzegging alleen gebeuren na een nieuwe aanmaning die moet zijn gedaan overeenkomstig artikel 15.2.

15.6. De schorsing van de dekking doet geen afbreuk aan het recht van de **maatschappij** om de premies te vorderen die later zullen vervallen, op voorwaarde dat de **verzekeringnemer** in gebreke is gesteld overeenkomstig artikel 15.2.

Het recht van de **maatschappij** is evenwel beperkt tot de premies betreffende twee opeenvolgende jaren.

Artikel 16 - CONTROLE

De **maatschappij** behoudt zich het recht voor de verklaringen van de **verzekeringnemer** na te gaan. Daartoe moeten de boekhouding of andere bewijsstukken die tot het nagaan van deze verklaringen kunnen dienen, ter beschikking van de **maatschappij** of haar afgevaardigden worden gesteld.

Artikel 17 - HERZIENING

Als de **maatschappij** haar tarief wijzigt, heeft zij het recht om deze tariefwijziging vanaf de volgende jaarlijkse premievervaldag op het contract toe te passen.

Als de **verzekeringnemer** ten minste 4 maanden vóór de jaarlijkse vervaldag op de hoogte wordt gebracht van de wijziging, heeft hij het recht om het contract ten minste 3 maanden vóór deze vervaldag op te zeggen. Het contract eindigt daardoor op deze vervaldag.

Als de **verzekeringnemer** minder dan 4 maanden vóór de jaarlijkse vervaldag op de hoogte wordt gebracht van de wijziging, heeft hij het recht om het contract op te zeggen binnen een termijn van 3 maanden te rekenen van de verzending van de kennisgeving van de wijziging. Het contract eindigt daardoor bij afloop van een termijn van een maand, te rekenen van de dag na de betekening, van de datum van het ontvangstbewijs of, bij een aangetekende brief, van het afgeven van deze aangetekende brief, maar ten vroegste op de jaarlijkse vervaldag.

De mogelijkheid van opzegging vastgesteld in de tweede en derde alinea bestaat niet wanneer de tariefverhoging uit een wettelijke of reglementaire bepaling voortvloeit.

C. DUUR EN OPZEGGING VAN DE OVEREENKOMST

Artikel 18 - DUUR

De overeenkomst wordt afgesloten voor de in de bijzondere voorwaarden vastgestelde duur. Er wordt vermeld dat de verzekering Rechtsbijstand voor de duur van een jaar wordt afgesloten.

Tenzij een van de partijen zich ertegen verzet bij een aangetekende brief, bij deurwaardersexploot of door afgifte van de opzeggingsbrief tegen ontvangstbewijs ten minste 3 maanden voor de verstrijking van de overeenkomst, wordt deze laatste stilzwijgend hernieuwd voor periodes gelijk aan de eerste, jaargedeelten uitgesloten.

Artikel 19 - BIJZONDERE GEVALLEN

19.1. In geval van afstand of inbreng, om niet of onder bezwarende titel, in geval van overgang van activiteiten, volledig of gedeeltelijk, in geval van opslorping, omwerking, fusie, ontbinding of vereffening, verbindt de **verzekeringnemer** zich ertoe het contract door zijn opvolgers te doen voortzetten.

Bij niet-naleving van deze verplichting, kan de **maatschappij** van de **verzekeringnemer**, naast de vervallen premies, ook een vergoeding eisen die gelijk is aan de jaarpremie voor het laatste boekjaar. Niettemin kan de **maatschappij** de opvolger weigeren en het contract opzeggen. In dat geval is de voornoemde vergoeding niet verschuldigd.

19.2. Bij verdwijning van de instelling of bij definitieve stopzetting van de activiteiten, moet daarvan schriftelijk aangifte worden gedaan bij de **maatschappij** en eindigt het contract van rechtswege.

Artikel 20 - OPZEGGING

20.1. Iedere betekening van opzegging gebeurt hetzij bij een aangetekende brief, hetzij bij deurwaardersexploot, hetzij door afgifte van de opzeggingsbrief tegen ontvangstbewijs.

Behoudens andersluidende bepaling in de overeenkomst, heeft de opzegging pas uitwerking na verloop van een maand te rekenen van de dag na die waarop de aangetekende brief is afgegeven, van de betekening of van de datum van het ontvangstbewijs.

20.2. Wanneer de overeenkomst opgezegd wordt, worden de betaalde premies betreffende de verzekeringsperiode na de uitwerkingsdatum van de opzegging terugbetaald binnen 15 dagen te rekenen van de uitwerking van de opzegging.

Bij gedeeltelijke opzegging of bij enige andere vermindering van de verzekeringsprestaties, wordt deze bepaling slechts toegepast op het gedeelte van de premies dat met die vermindering overeenstemt en in de mate van die vermindering.

20.3. De **verzekeringnemer** kan de overeenkomst opzeggen:

- a) bij vermindering van het risico onder de voorwaarden bepaald in artikel 10
- b) bij tariefwijziging onder de voorwaarden bepaald in artikel 17.

20.4. De **maatschappij** mag de overeenkomst opzeggen:

- a) na het overkomen van een schadegeval en uiterlijk een maand na de betaling of weigering tot betaling van de vergoeding
- b) in geval van onopzettelijk verzwijgen of onjuist meedelen van gegevens over het risico bij de afsluiting van de overeenkomst onder de voorwaarden bepaald in artikel 9
- c) in geval van een aanmerkelijke en blijvende verzwaring van het risico van voorvallen van de verzekerde gebeurtenis onder de voorwaarden bepaald in artikel 11
- d) in alle gevallen van verandering van **verzekeringnemer** bepaald in artikel 19
- e) wanneer de **verzekeringnemer** in gebreke blijft bij de betaling van premies, bijpremies of bijkomende kosten overeenkomstig artikel 15
- f) in geval van niet-terugzending van het aangifteformulier dat nodig is voor de berekening van de premie of bij niet-betaling op basis van de werkelijke lonen zoals bepaald in artikel 13.2.2.
- g) in geval van weigering van de **verzekeringnemer** om de door de **maatschappij** noodzakelijk geachte maatregelen ter preventie van schadegevallen te nemen
- h) in geval van wijziging aan het Belgische of buitenlandse recht die de omvang van de dekking kan beïnvloeden.

D. SCHADEGEVALLEN

Artikel 21 - VERPLICHTINGEN VAN DE VERZEKERDE

21.1. De **verzekerde** moet ieder schadegeval onverwijld en in ieder geval zo spoedig als redelijkerwijs mogelijk bij de **maatschappij** aangeven.

21.2. De **verzekerde** moet zonder verwijl aan de **maatschappij** alle nuttige inlichtingen verstrekken en op de vragen antwoorden die hem worden gesteld teneinde de omstandigheden en de omvang van de schade te kunnen vaststellen.

21.3. De **verzekerde** moet alle redelijke maatregelen nemen om de gevolgen van het schadegeval te voorkomen en te beperken.

21.4. Indien de **verzekerde** één van de verplichtingen hem opgelegd door de artikelen 21.1. tot 21.3. niet nakomt en er daardoor een nadeel ontstaat voor de **maatschappij**, kan deze aanspraak maken op een vermindering van haar prestatie ten belope van het door haar geleden nadeel.

De **maatschappij** kan haar dekking weigeren indien de **verzekerde** de bedoelde verplichtingen met bedrieglijk opzet niet is nagekomen.

21.5. Alle gerechtelijke en buitengerechtelijke stukken betreffende een schadegeval moeten onmiddellijk na de kennisgeving, de betekening of de terhandstelling aan de **verzekerde**, overgezonden worden aan de **maatschappij**, bij verzuim waarvan de **verzekerde** de **maatschappij** moet vergoeden voor de schade die zij geleden heeft.

21.6. De **verzekerde** moet verschijnen op de terechtzittingen en zich onderwerpen aan de door de rechtbank bevolen onderzoeksmaatregelen.

Als de **verzekerde** uit nalatigheid niet verschijnt of zich niet onderwerpt aan een door de rechtbank bevolen onderzoeksmaatregel, moet hij de schade die de **maatschappij** daardoor heeft geleden, vergoeden.

21.7. De **verzekerde** moet zich onthouden van iedere erkenning van aansprakelijkheid, van iedere dading, van iedere betaling of belofte van betaling.

Het erkennen van een feit of het verstrekken van eerste geldelijke of medische hulp door de **verzekerde** kunnen geen grond opleveren tot weigering van de dekking.

Wanneer de **verzekerde** de benadeelde heeft vergoed of hem een vergoeding heeft toegezegd, zonder de toestemming van de **maatschappij**, kan zulks tegen deze laatste niet worden ingeroepen.

Artikel 22 - LEIDING VAN HET GESCHIL

Vanaf het ogenblik waarop de dekking van de **maatschappij** verschuldigd is en voor zover er een beroep op wordt gedaan, is deze laatste verplicht het voor de **verzekerde** op te nemen binnen de perken van de dekking.

Wat betreft de burgerlijke belangen en voor zover de belangen van de **maatschappij** en van de **verzekerde** samenvallen, heeft de **maatschappij** het recht om in de plaats van de **verzekerde** de vordering van de benadeelde te bestrijden. Zij kan deze laatste schadeloos stellen indien nodig.

Deze interventies van de **maatschappij** houden geen erkenning van aansprakelijkheid van de **verzekerde** in en mogen hem geen nadeel berokkenen.

Artikel 23 - PREVENTIE EN CONTROLE

De **verzekeringnemer** is ertoe gehouden de deskundigen en inspecteurs die door de **maatschappij** belast zijn met een onderzoek naar de maatregelen ter preventie van schadegevallen en naar de oorzaken en omstandigheden ervan, tot zijn lokalen toe te laten. Op straffe van verval van rechten, moet de **verzekeringnemer** alle door de **maatschappij** opgelegde maatregelen ter preventie van schadegevallen nemen.

Artikel 24 - INDEPLAATSSTELLING

De **maatschappij** treedt in de rechten en vorderingen van de **verzekerde** tegen de voor de schade aansprakelijke **derden**, ten belope van het bedrag van de uitgekeerde vergoeding.

Indien de indeplaatsstelling door toedoen van de **verzekerde** geen uitwerking meer kan hebben ten gunste van de **maatschappij**, kan deze van hem de teruggave van de gestorte vergoeding vorderen naar verhouding van de geleden schade.

E. ALGEMEENHEDEN

Artikel 25 - KOSTEN EN INTERESTEN

De **reddingskosten**, de interest betreffende de in hoofdsom verschuldigde vergoeding en de kosten betreffende de burgerlijke rechtsvorderingen alsook het honorarium en de kosten van advocaten en experts zijn integraal ten laste van de **maatschappij**, voor zover het totaal ervan en dat van de vergoeding in hoofdsom per **verzekeringnemer** en per schadegeval de totale verzekerde som niet overschrijden.

Boven de totale verzekerde som zijn de **reddingskosten** enerzijds en de interest, kosten en honoraria anderzijds begrensd tot:

- 751.241,35 EUR wanneer de totale verzekerde som ten hoogste 3.756.206,79 EUR bedraagt
- 751.241,35 EUR + 20 % van het deel van de totale verzekerde som tussen 3.756.206,79 EUR en 18.781.033,98 EUR
- 3.756.206,79 EUR + 10 % van het deel van de totale verzekerde som boven 18.781.033,98 EUR met een maximum van 15.024.827,19 EUR.

Deze bedragen zijn gekoppeld aan de evolutie van het indexcijfer van de consumptieprijzen met als basisindexcijfer dat van januari 2015, zijnde 172,39 (basis 1988 = 100).

De in het eerste lid bedoelde kosten en interest zijn ten laste van de **maatschappij** voor zover zij uitsluitend betrekking hebben op prestaties die door de overeenkomst worden verzekerd. De **maatschappij** is bijgevolg niet gehouden tot kosten en interesten die betrekking hebben op niet-verzekerde prestaties.

Ze zijn door de **maatschappij** slechts verschuldigd naar verhouding van haar verbintenis. De verhouding van de respectieve verbintenissen van de **maatschappij** en de **verzekerde** in verband met een schadegeval dat aanleiding kan geven tot toepassing van de overeenkomst, wordt bepaald door het percentage van ieders aandeel in het geraamde totale bedrag dat op het spel staat.

Wat de **reddingskosten** betreft, verbindt de **verzekerde** zich ertoe de **maatschappij** zo spoedig mogelijk op de hoogte te brengen van de door hem genomen maatregelen.

Voor zover als nodig wordt aangestipt dat wel ten laste van de **verzekerde** blijven, de kosten die voortvloeien uit maatregelen om een schadegeval te voorkomen zonder dat er nakend gevaar is of wanneer het nakende gevaar is afgewend.

Als de vereiste spoed en het nakende gevaar te wijten zijn aan het feit dat de **verzekerde** nagelaten heeft om op tijd de normale voorkomingsmaatregelen te nemen, zullen de aldus gemaakte kosten niet worden beschouwd als **reddingskosten** ten laste van de **maatschappij**.

Artikel 26 - BIJZONDERHEDEN

26.1. De overeenkomst wordt beheerst door de Belgische wet.

26.2. Ieder rechtsgeschil met betrekking tot de uitvoering of de interpretatie van het contract behoort tot de uitsluitende bevoegdheid van de Belgische rechtbanken.

26.3. In het kader van de huidige bepalingen, verstaat men onder “verzekeringsfraude” het misleiden van een verzekeringsonderneming bij de sluiting of tijdens de looptijd van een verzekeringsovereenkomst of bij de aangifte dan wel afhandeling van een schadegeval met het oog op het verkrijgen van een verzekeringsdekking of een verzekeringsprestatie.

De **maatschappij** vestigt de aandacht van de **verzekeringnemer** op het feit dat iedere fraude of poging tot fraude gesanctioneerd wordt volgens de toepasselijke wetgeving en/of de contractuele bepalingen en in voorkomend geval kan leiden tot strafrechtelijke vervolging.

Artikel 27 - ADRES EN BRIEFWISSELING

Het adres van de partijen wordt van rechtswege gekozen. Het adres van de **maatschappij** bevindt zich op haar maatschappelijke zetel, die van de **verzekeringnemer** op het adres dat is vermeld in de bijzondere voorwaarden of op het adres dat aan de **maatschappij** later zou worden meegedeeld.

Iedere kennisgeving wordt geldig gedaan op die adressen, zelfs tegenover de rechtverkrijgenden, zolang zij de **maatschappij** geen adreswijziging hebben meegedeeld.

Als er verscheidene ondertekenende **verzekeringnemers** zijn, zal iedere mededeling die de **maatschappij** aan een van de **verzekeringnemers** stuurt, geldig zijn ten opzichte van allen.

TITEL III - RECHTSBIJSTAND

Als het in de bijzondere voorwaarden is vermeld, verleent de **maatschappij** een dekking Rechtsbijstand.

De schadegevallen in rechtsbijstand worden beheerd door **LAR**, “Les Assurés Réunis” (De Verenigde Verzekerden), een onafhankelijke onderneming gespecialiseerd in de behandeling van deze schadegevallen, waaraan de **maatschappij** opdracht geeft om de schadegevallen in rechtsbijstand te beheren conform artikel 4 b) van het Koninklijk Besluit van 12 oktober 1990 betreffende de rechtsbijstandverzekering.

Bijgevolg, moeten de schadeaangiften in rechtsbijstand gericht worden aan **LAR**, Troonstraat 1, B-1000 Brussel of op het e-mailadres: lar@lar.be.

Artikel 1 - VOORWERP VAN DE DEKKING

De dekking bestaat uit de terugbetaling van de kosten voor het onderzoek, de expertise, de advocaat, de deurwaarder en de procedures voor de Belgische en buitenlandse rechtsmachten die door de **verzekerde** verschuldigd zijn en dit binnen de volgende domeinen:

A. STRAFRECHTELIJKE VERDEDIGING

1.1. De **maatschappij** dekt de kosten van strafrechtelijke verdediging van een **verzekerde** wanneer hij vervolgd wordt voor:

- overtreding van de wetten en reglementen
- onopzettelijke doodslag of verwondingen.

Niet gedekt zijn de overtredingen van de Belgische en buitenlandse wetgevingen en reglementeringen betreffende het verkeer van motorrijtuigen en het vervoer van koopwaar over de weg, over het water, per spoor en via luchtvervoer.

B. BURGERRECHTELIJK VERHAAL

1.2. De **maatschappij** oefent eveneens, in der minne of in het kader van een gerechtelijke procedure, verhaal uit op een **derde** die extracontractueel aansprakelijk wordt gesteld, om de vergoeding te verkrijgen van:

- **letselschade** geleden door een **verzekerde** tijdens zijn bezigheden in openbare diensten
- **zaakschade** veroorzaakt aan de goederen bestemd voor de behoeften van de openbare dienst, alsook eruit voortvloeiende **onstoffelijke schade**.

De **maatschappij** zal echter slechts verhaal uitoefenen om de vergoeding te verkrijgen van **onstoffelijke schade** die niet het gevolg is van **letselschade** of **zaakschade** op voorwaarde dat ze door een **ongeval** werd veroorzaakt en in zoverre deze zich heeft voorgedaan tijdens de verzekerde activiteiten.

1.3. De dekking zal niet worden verleend:

- wanneer een andere **verzekerde** dan de **verzekeringnemer** rechten wil laten gelden tegen een andere **verzekerde**
- bij een schadegeval veroorzaakt of schade geleden door motorrijtuigen die vallen onder de Belgische of buitenlandse wetgeving op de verplichte verzekering van motorrijtuigen.

Bijgevolg is de dekking verworven voor schade veroorzaakt of geleden door vaste of mobiele bouwplaats- of hijstoestellen (in het bijzonder kranen, bulldozers, graafmachines, vorkheftrucks) die niet onder de Belgische of buitenlandse wetgeving op de verplichte verzekering van motorrijtuigen vallen.

Deze schade is dus gedekt, zowel voor het zogenaamd “bedrijfsrisico” van het toestel als voor het zogenaamd “verkeersrisico” van deze toestellen.

- bij schade geleden door de aangestelden die aanleiding kan geven tot een schadevordering in het kader van de arbeidsongevallenwetgeving of bij schade door een ongeval op de weg naar of van het werk
- bij de **zaakschade** aan persoonlijke goederen
- bij schadegevallen die onder de burgerrechtelijke aansprakelijkheid na levering van producten of na uitvoering van werken vallen en/of de burgerrechtelijke beroepsaansprakelijkheid
- bij schade veroorzaakt of geleden door personen die bij gelegenheid ter beschikking van de **verzekerden** worden gesteld
- bij betwistingen met betrekking tot deze Rechtsbijstandverzekering waarbij de **verzekerde** een recht laat gelden of zich tegen een aanspraak verzet, tot en met een rechtsgeding, tegenover de **maatschappij** of tegenover **LAR**
- bij schadegevallen veroorzaakt door **terrorisme** of door nucleaire wapens of tuigen.

C. BURGERLIJKE VERDEDIGING

1.4. De dekking strekt zich binnen de grenzen vermeld in de bijzondere voorwaarden uit tot de burgerlijke verdedigingskosten gemaakt door de **verzekerden** in hun hoedanigheid van verweerder in iedere procedure gebaseerd op of het gevolg van:

- ieder geschil betreffende tewerkstelling
- ieder geschil met betrekking tot de toepassing van de wetgeving op de overheidsopdrachten.

Er wordt voor zover nodig nader bepaald dat uitgesloten blijft van deze dekkingsuitbreiding, de schadevergoedingen, geldboeten, verdragingsvergoedingen en andere strafbedingen die ten lasten van de **verzekerden** worden gelegd in het kader van voornoemde procedures.

D. INVORDERING

1.5. De dekking strekt zich binnen de grenzen vermeld in de bijzondere voorwaarden de kosten om een schadeloosstelling, een teruggave van de goederen of iedere andere vorm van herstel te bekomen vanwege de **derde** die schade heeft veroorzaakt aan de **verzekeringnemer**.

E. SCHULDBEMIDDELAAR

1.6. De dekking strekt zich binnen de grenzen vermeld in de bijzondere voorwaarden uit tot de burgerlijke verdedigingskosten gemaakt door de **verzekerde** in zijn hoedanigheid van schuldbemiddelaar, zoals geregeld overeenkomstig de artikelen 1675/17 en volgende van het Gerechtelijk Wetboek.

Artikel 2 - PRIORITEITSREGEL EN EENHEID VAN SCHADEGEVAL

- A. Als verschillende **verzekerden** bij eenzelfde schadegeval betrokken zijn, is het aan de **verzekeringnemer** om aan de **maatschappij** de rangorde van iedere persoon mee te delen bij het opgebruiken van de verzekerde sommen.
- B. Wordt beschouwd als een en hetzelfde schadegeval en geeft slechts één keer aanleiding tot de toepassing van de dekking, het geheel van procedures gebaseerd op eenzelfde schadeverwekkend feit.

Artikel 3 - VERZEKERINGSGBIED

De dekking dekt de schade in Europa als gevolg van de activiteit van de openbare dienst gevestigd in België.

Artikel 4 - DEKKINGSPERIODE

De dekking van het contract heeft uitwerking voor schade overkomen tijdens de periode waarin zij van kracht is.

Artikel 5 - GEDEKTE BEDRAGEN

In het kader van artikel 1 verleent de **maatschappij** haar dekking tot de in de bijzondere voorwaarden vermelde bedragen.

Niet ten laste van de **maatschappij** zijn de opsporingskosten van de aansprakelijke **derde**, de schikkingen met het Openbaar Ministerie, de gerechtelijke, transactionele, administratieve of economische boeten, alsook de gerechtskosten voor strafzaken.

De bevoegdheid van hoven en rechtbanken wordt geregeld in het Gerechtelijk Wetboek en de Verordening (EU) Nr. 1215/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 12 december 2012 betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken.

Artikel 6 - VRIJE KEUZE VAN EXPERT

De **verzekerde** kiest vrij de expert in geval van expertise in België en verbindt zich ertoe de naam ervan aan de **maatschappij** mee te delen.

Indien de **verzekerde** het vraagt, kan de **maatschappij** hem in zijn keuze adviseren.

Artikel 7 - VRIJE KEUZE VAN ADVOCaat

De **verzekerde** kiest vrij een advocaat of, in de mate waarin de op de procedure toepasselijke wet het toelaat, enige andere persoon met de vereiste bekwaamheden om zijn belangen te verdedigen:

- 1) in geval van strafrechtelijke vervolging
- 2) wanneer er, voor een verhaal dat niet in der minne kon worden opgelost, een gerechtelijke of administratieve procedure moet worden ingesteld
- 3) telkens als er een belangenconflict rijst tussen de **verzekerde** en de **maatschappij**. In dat geval verzoekt deze haar **verzekerde** gebruik te maken van zijn keuzemogelijkheid.

De vrije keuze van de **verzekerde** geldt zelfs voor een procedure in het buitenland. Indien de **verzekerde** het vraagt, kan de **maatschappij** hem in zijn keuze adviseren.

Om de tenlasteneming van de kosten en erelonen te genieten, verbindt de **verzekerde** zich ertoe – behoudens verantwoorde spoed – de naam van zijn advocaat aan de **maatschappij** mee te delen en haar op de hoogte te houden van de instelling en het verloop van bovengenoemde procedure.

De **verzekerde** heeft de leiding van de procedure.

Indien de **verzekerde** beslist van advocaat te veranderen in de loop van de procedure neemt de **maatschappij** slechts de kosten en erelonen ten laste die zouden zijn voortgevloeid uit de inschakeling van slechts een enkele advocaat, behalve indien de **verzekerde** om redenen onafhankelijk van zijn wil, genoodzaakt is een andere advocaat te nemen.

Indien het gaat om een procedure in België en de **verzekerde** een advocaat in het buitenland kiest, zal de **maatschappij** haar tegemoetkoming voor de reiskosten van deze advocaat beperken tot wat zij normaal had moeten betalen indien de **verzekerde** een advocaat in België had gekozen.

Artikel 8 - OBJECTIVITEITSCLAUSULE

Wanneer de **verzekerde** en de **maatschappij** het niet eens zijn over de houding die moet worden aangenomen om het gedekte schadegeval te regelen, en nadat de **maatschappij** hem van haar standpunt of van haar weigering om de stelling van de **verzekerde** te volgen in kennis gesteld heeft, verzoekt zij haar **verzekerde** – onverminderd de mogelijkheid voor deze laatste om een gerechtelijke procedure in te stellen – een advocaat van zijn keuze te raadplegen.

- 1) Als de geraadpleegde advocaat de zienswijze van de **maatschappij** bevestigt, vergoedt deze de **verzekerde** de helft van de kosten en erelonen van de raadpleging in het kader van haar dekking.
- 2) Indien de **verzekerde**, tegen het advies van de geraadpleegde advocaat, op zijn kosten een procedure instelt en een beter resultaat behaalt dan wat hij zou hebben behaald indien hij het standpunt van de **maatschappij** aangenomen had, is deze gehouden tot het verlenen van haar dekking en het terugbetalen van de kosten van de raadpleging die ten laste van de **verzekerde** zouden zijn gebleven.
- 3) Als de geraadpleegde advocaat de stelling van de **verzekerde** bevestigt, is de **maatschappij** verplicht haar dekking te verlenen, ongeacht de afloop van de ingestelde procedure, daarin begrepen de kosten en honoraria van de raadpleging.

Artikel 9 - BORGTOCHT

Wanneer ten gevolge van een in de overeenkomst gedekt schadegeval, de **verzekerde** wordt aangehouden of zijn goederen in beslag worden genomen en een borgtocht wordt geëist voor zijn invrijheidstelling of de teruggave van zijn goederen, zal de **maatschappij** zo snel mogelijk haar persoonlijke borg stellen, of indien nodig, een financiële borgsom betalen.

Indien de borgsom reeds werd gestort door de **verzekerde**, zal de **maatschappij** hem zijn persoonlijke borg vervangen of, indien nodig, de **verzekerde** terugbetalen.

Zodra de borg is gestort, is de begunstigde verplicht alle nodige formaliteiten te vervullen voor de terugbetaling, op straffe van schadevergoeding.

Indien de door de **maatschappij** gestorte borg wordt verbeurdverklaard of geheel of gedeeltelijk wordt aangewend voor de betaling van een boete of een strafrechtelijke transactie, is de **verzekerde** gehouden tot terugbetaling aan de **maatschappij** op eerste verzoek.

Deze dekking wordt aan de **verzekerde** verleend tot het bedrag dat in de bijzondere voorwaarden is vermeld.

Artikel 10 - INSOLVENTIE

In geval van burgerrechtelijk verhaal zoals bepaald in artikel 1.2. van deze titel en ten belope van het bedrag dat in de bijzondere voorwaarden is vermeld, wordt de dekking uitgebreid tot de betaling aan de **verzekerde** van de schadevergoeding in de gevallen waarin de volgende cumulatieve voorwaarden vervuld zijn:

- de **maatschappij** heeft een verhaal uitgeoefend op de aansprakelijke **derde**, overeenkomstig artikel 1.2. van deze titel
- er werd gerechtelijk een schadevergoeding toegekend ten laste van de aansprakelijke **derde**
- de **verzekerde** krijgt deze niet uitbetaald wegens de insolventie van deze **derde**
- de insolventie van de aansprakelijke **derde** wordt vastgesteld in een proces-verbaal van niet-verbinding en iedere tegemoetkoming van een verzekeraar wordt uitgesloten.

De dekking wordt echter niet verleend voor schade die opzettelijk is veroorzaakt.

Artikel 11 - INDEPLAATSSTELLING

De **maatschappij** treedt in de rechten van de **verzekerden** op de terugvordering van de sommen die ze ten laste heeft genomen, onder meer een eventuele rechtsplegingvergoeding.

Artikel 12 - VERJARING

De verjaringstermijn voor iedere rechtsvordering, voortvloeiend uit een verzekeringsovereenkomst, bedraagt 3 jaar.

De termijn loopt vanaf de dag van de gebeurtenis die de rechtsvordering opent.

Niettemin, als degene die het recht heeft om de rechtsvordering in te stellen, bewijst dat hij pas later van deze gebeurtenis kennis heeft gekregen, begint de termijn pas op deze datum te lopen zonder evenwel 5 jaar te rekenen vanaf de gebeurtenis te mogen overschrijden, uitgezonderd in geval van fraude.

Artikel 13 - ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

Behalve uitdrukkelijke afwijking, zijn de bepalingen van Titel II op deze dekking van toepassing.

TITEL IV - BURGERRECHTELIJKE AANSPRAKELIJKHEID BUITEN OVEREENKOMST VAN DE ORGANISATIE UIT HOOFDE VAN HAAR VRIJWILLIGERS (Wet van 3 juli 2005)
--

De verplichte verzekering van de burgerrechtelijke aansprakelijkheid buiten overeenkomst van de **organisaties** die met **vrijwilligers** werken, wordt specifiek geregeld door de volgende bepalingen, die voorrang hebben op de andere bepalingen van de overeenkomst.

Artikel 1 - VOORWERP VAN DE DEKKING

De **maatschappij** verzekert, binnen de limieten van de activiteiten beschreven in de bijzondere voorwaarden en overeenkomstig de Wet van 3 juli 2005 betreffende de rechten van vrijwilligers, de extracontractuele burgerrechtelijke aansprakelijkheid:

- buiten overeenkomst te waarborgen die de **verzekerde** oploopt wegens schade die aan **derden** wordt toegebracht door de **vrijwilligers** op wie hij een beroep doet, bij de uitoefening van hun activiteiten van **vrijwilligerswerk**, uitgevoerd in hun privéleven, en
- die zich niet uitstrekt tot de gevallen van bedrog, zware fout of de eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomende lichte fout van de **vrijwilliger**, noch tot de schade die hij zichzelf toebrengt, en
- die de **verzekerde** oploopt als **organisatie**, die ofwel een feitelijke vereniging is die één of meer personen tewerkstelt die verbonden zijn door een arbeidsovereenkomst voor werklieden of bedienden, ofwel een feitelijke vereniging die op grond van haar specifieke verbondenheid hetzij met de voormelde feitelijke vereniging, hetzij met de voormelde rechtspersoon beschouwd kan worden als een afdeling daarvan.

De weg naar de plaats waar deze activiteiten worden uitgeoefend maakt deel uit van de dekking, evenals de terugweg.

Artikel 2 - GEDEKTE BEDRAGEN

De **maatschappij** verleent haar dekking tot:

- 24.160.501,89 EUR per schadegeval voor de vergoeding van de **lichamelijke schade**
- 1.208.025,09 EUR per schadegeval voor de vergoeding van de **zaakschade**.

Deze bedragen worden gekoppeld aan de evolutie van de index van de consumptieprijzen, waarbij de basisindex de index is van januari 2015, met name 233,21 (basis 1981=100).

De toepasselijke index in geval van een schadegeval is deze van de maand die voorafgaat aan de maand waarin het schadegeval zich heeft voorgedaan.

De gerechtelijke, minnelijke, administratieve of economische boeten, dwangsommen en de schadevergoedingen als strafmaatregel of afschrikkingsmiddel in sommige buitenlandse rechtstelsels, evenals de gerechtskosten inzake strafvervolgingen zijn niet ten laste van de **maatschappij**.

Artikel 3 - VERZEKERINGSGBIED

De dekking strekt zich uit tot alle landen van geografisch Europa en de landen die aan de Middellandse Zee grenzen, met name in Albanië, Algerije, België, Bosnië-Herzegovina, Bulgarije, Cyprus, Denemarken, Duitsland, Egypte, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hongarije, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Libanon, Libië, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Macedonië (FYROM), Malta, Marokko, Moldavië, Republiek van Montenegro, Nederland, Noorwegen, Oekraïne, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Rusland, San Marino, Servië, Slovaakse, Slovenië, Spanje, Syrië, Tsjechische Republiek, Tunesië, Turkije, Verenigd Koninkrijk, Wit-Rusland, Zweden, Zwitserland, in de vorstendommen Andorra en Monaco en in Vaticaanstad.

Artikel 4 - DEKKINGSPERIODE

De periode van de dekking van deze verzekering is gelijk aan de periode bepaald in artikel 6 van Titel I.

Artikel 5 - UITSLUITINGEN

Zijn van de dekking uitgesloten:

- de schade voortvloeiend uit opzet van de **verzekerde**
- de schade veroorzaakt aan de **organisatie** van de **verzekerde**
- de **zaakschade** veroorzaakt door vuur, door een brand, door een ontploffing of door rook ingevolge vuur of een brand die ontstaan is in of overgeslagen uit het gebouw waarvan de **verzekerde** eigenaar of huurder is, met uitzondering evenwel van schade veroorzaakt in een hotel of gelijkaardig logement door de **verzekerde** betrokken tijdens een tijdelijk verblijf of toevallig verblijf
- de schade veroorzaakt door gebouwen ter gelegenheid van de opbouw, wederopbouw of de verbouwing ervan
- de schade veroorzaakt door het gebruik van zeilboten van meer dan 200 kg of motorboten die aan de **verzekerde** toebehoren of door hem gehuurd worden
- de schade veroorzaakt door het gebruik van luchtvaartuigen die aan de **verzekerde** toebehoren of door hem gehuurd worden
- de schade veroorzaakt door personen- en goederenliften
- de schade veroorzaakt door het beoefenen van de jacht, alsmede de schade door wild
- de schade die rechtstreeks of onrechtstreeks het gevolg is van een wijziging van de atoomkern, van de radioactiviteit of van de voortbrenging van ioniserende stralingen
- alle schade die rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeit uit asbest en/of zijn schadelijke eigenschappen, alsmede uit ieder ander materiaal dat asbest bevat onder om het even welke vorm
- de schade die voortvloeit uit het verlies, de verdwijning of de diefstal van informatiedragers van elektronische apparatuur, met inbegrip van de opgeslagen informatie en de onstoffelijke schade die eruit voortvloeit
- de schade veroorzaakt aan **derden** door de verontreiniging van de bodem, het water of de atmosfeer. Deze uitsluiting is niet van toepassing indien deze schade het rechtstreeks gevolg is van een **ongeval**
- de **zaakschade** veroorzaakt door grondverschuivingen
- de schade die voortvloeit uit een oorlog of gelijkaardige feiten, of uit een burgeroorlog
- de schade die voortvloeit uit een daad van **terrorisme**
- de schade als gevolg van de aansprakelijkheid van de bestuurders van rechtspersonen betreffende fouten begaan in hun hoedanigheid van bestuurder.

Artikel 6 - RECHT VAN DE BENADEELDE DERDEN

Onverminderd haar opzeggingsrecht kan de **maatschappij** geen enkele exceptie, vrijstelling, nietigheid of verval voortvloeiend uit de wet of de overeenkomst en die hun oorzaak vinden in een feit dat zich vóór of na het schadegeval heeft voorgedaan, opwerpen aan de benadeelde **derde**.

Kunnen echter wet aan de benadeelde **derde** tegengeworpen worden, de nietigverklaring, de opzegging, de beëindiging of de schorsing van de overeenkomst die zich hebben voorgedaan voordat het schadegeval is voorgevallen.

Artikel 7 - VERHAAL

De **maatschappij** behoudt zich een recht van verhaal voor tegen de **verzekerde** voor alle gevallen van exceptie, vrijstelling, nietigheid of verval van recht.

De **maatschappij** verbindt zich ertoe de **verzekerde** in kennis te stellen van haar voornemen om een verhaal uit te oefenen, zodra de **maatschappij** op de hoogte is van de feiten waarop deze beslissing gegrond is.

Bij een gedeeltelijk verval beperkt het verhaal zich tot het verschil tussen de sommen die de **maatschappij** heeft betaald en het bedrag van de dekking waartoe de **maatschappij** krachtens de verzekering is gehouden ten overstaan van de **verzekerde**.

Het verhaal van de **maatschappij** betreft de schadevergoedingen, met inbegrip van de interesten en gerechtskosten.

Artikel 8 - ADMINISTRATIEVE BEPALINGEN

Behalve uitdrukkelijke afwijking, zijn de bepalingen van Titel II op deze dekking van toepassing.

Als overheidsdienst of door de overheid gesubsidieerde instelling neemt u beslissingen die invloed hebben op het algemeen belang. Maar ook de belangen van uw medewerkers en uw middelen moeten beschermd worden.

AXA maakt het zich tot zijn taak om u raad te geven bij het inschatten van de risico's verbonden aan uw activiteit, de keuze van een eenvoudige totaaloplossing en het uitvoeren van uw preventiepolitiek.

Wij helpen u bij:

- het anticiperen op de risico's
- het beschermen en motiveren van uw personeel
- het beschermen van uw lokalen, voertuigen en werkmiddelen
- het beschermen van uw resultaten
- het herstellen van de gevolgen van schade berokkend aan derden

www.axa.be

4070312 – 12.2015

